

Азотлыкны отпъуу аласы

Малкар хольктуугун жеринден зор бол кечюрюлгени 65-жыллыгына

Сабий кыола сыйл эдиле китапы

Кыргыз жерине жаз башы келе эди. Биз тутуран да - Көгөтү-тау ичи эди да, жаз башы боточа аруу болучусу эсимдеди. Май байрамда эл башы сарылга чыккысы, кызыл пол-кызыл жайганды, терен жууладан а жан жарыткан сериуну келген кезинде оюн курай эдик. Бек бириккен чыккыныбызда уу, андан кырап, тууган жеринин кыргачы, сөзмөрибиз уурагыра кетти...

Он жыл а, 1956 жылы жаз башы, бизи кыдарыбызда боточа жарыкчы, нассылы жыл эди ол элде жашаган таулу жашчыкыла ба кызыл-кызыл, орта кызыл, кызыр барлыкбызы оюмдайбы. Ата журтубуга кайтыргыбызны кытап, кыргыздын төлгөрүнө бирин арасында башлары уурагыра кетти...

Семидеи, Кожиланы Кыясын, Союзданы Ахмат, Анжар эки Арат, Музаланы Борис, Биттирланы Ахмат баш Төпөланы Шахул, бизге башка элден келип окуучу Дебисаканы Марзат - бирге жыйылып, аякп айтычуу...

чо хапарны Марзат келтирген эди, кызылай оюп кетген сыйлы эгешчибиз! Аны юсюндөн мени «Сиюмчиюк» деген кертти халарым басмаланганды да, кыайтары, аны таныганын, жуууклары ачытырга суйемде, кесими да келюм топа жазам!

Мен ол эди, Марзат, кытапчы хапарын айтам! Кыясын да, Ахматланы Ахия да кыарындашарымдыла, бу зарфах урулган кызыгыла уу Ахия келтиргенди деп, бизи кыруулу жерибизде кыюмган! Да кылай тээр эдик жерибизде, кыоуылмай, Марзиха аторюк айтаса демей! Биз атыркан жомакчыда зшитиучу, жоаккы батыл ачыла башка керюмчюю адмаланы атлары, биз, бизи биробизни атыбызны айтычана, алай анстан айтып...

Он кеп залым боюнун бурганда, ол патчалыкында кыруулаганды, Зинданнадан учуп чыккыганды, Темир бургуо жойлмаганды...

Он бары да биз эдик: бу кизки тал саудай, Кизими озгөрүп ишени шашгалгык эте, бизни киши жеринде жалычак этген эзелмени боюнанын бура эди, кыаны патчадан ол а, Кизими ол кыаны патчадан дегени ким болганын кечеледе аналарыбыз жашуурун айтычу эдилек!

Он кун окуучу журип-журип болган эди ол Ахлак, тилибиз да санмай, биз аны кылай окуй эдик! Кылаы шартын айтычу эдилек! Кылаы башы оны беттерин! Бетлерибизге, кызыу беттерибизге кылай кысы эдик аны назмаларын...

Оюмлаз кыял дунияда - Тозлюкю, кючю жок андан. Тозлюк ажалмаш туманда. Он өлмөз кетип кыядан!

Кязим аскылууну сёзо Сюрюнде таулу халык сынан кыыйылыкыны тауу-суму эди ол! Он заманды токуу деген бизге асыру уллу магынаны тутта эди, асыры терен сакланган мудахлыкны, тилекни, кыаргышыны, саклаулу умутуу, төзмолкюн бирикпде эди ол! Бизге кертиси да терлиги болмаганлагача кыарганы айысыз халкыны апарында зыйлыгууубузун, таша суйубузун, жийиле кыумлада, суусу кыладе, чиркпде кылаган өлкөрибизни тилисиз тыксыуларын тутта эди...

Кыранар, Малкар, Чарен, Ингул, Кыамлык, Торк - бери да бирса сюрюк эдилек! Кыарчайыла уу, бизден алгы эки чоролуп, биз келтирге алай орап алгы эки бек! Халык чакыра болгандына. Баныра эгерюу «Жашуубузун байргымын», тозо, хорлаган милтетени сёзо эди. Кыармелетени Иссына анда бармактары туула байргымын кызыл нэмузу! Он мени анда тилгем бек алгы келген билген биринчи назум болганды!

Аны байгылына, шашкыгычына, сыртлау усталгычына осыир эдирган назму!

бында басмаланп, биринчи айтыган сөз кибик, алай эшитиле эди! Эге уа! Бизге кыыйылык келтирген Ленинни жолуу дептикми эси келе эди!

Терсе, амалыкчыла, жаланда көчюрюлгөнгө амалыкч этип кыюмай, бизтеуа Совет властха амалыкч этер ючюн көрөшөдиле, аланы катарларымдан азал чегебиз деп, алай эди акылыбыз. Анга ийнандырып, ёсдоре эдиле бизни! Аны себелли Шахырызаны назмуу, назалык сёзючө, жамгандан алай эшитиле эди ол! Ленинни окуучу өмюрюкю, аны бузарык окучу жокду деген фикирге сюрюк халкыны азат болуларына да шашгалгык эте эди.

Кыранар, Малкар, Чарен, Ингул, Кыамлык, Торк - бери да бирса сюрюк эдилек! Кыарчайыла уу, бизден алгы эки чоролуп, биз келтирге алай орап алгы эки бек! Халык чакыра болгандына. Баныра эгерюу «Жашуубузун байргымын», тозо, хорлаган милтетени сёзо эди. Кыармелетени Иссына анда бармактары туула байргымын кызыл нэмузу! Он мени анда тилгем бек алгы келген билген биринчи назум болганды!

«Жашуубузун байргымын» чыгар заманлагыа тил киле, кызыл нэмузу! Он мени анда тилгем бек алгы келген билген биринчи назум болганды!

Сюрюк сюрюшюрюк кызылары кыдарларын алай биркирде эки байкул улуу кызыл нэмузу! Он мени анда тилгем бек алгы келген билген биринчи назум болганды!

Кыыйылыкыда кыор болган, тобөмөс кыдарлагыа тобеген кызыла, нассылык сынганын тишириуларгабыз аны жылмай окулмай эдиле. Аны себелли:

Тозлюк ачылды. Тозлюк ачылды. Кван ичген губула кыруула... Мен да кыуандым. Туюу иландым. Биз - жарлы кызылагыа жалдала.

Кван ичген губула - Сталин, Бериа кыруу, азатлык жели бери жорөкөгө хошук, тауекеллик салган заманла. Алай назмула тоз богон жазылган кибик болуп калдыла.

Тарых магынасы болган кит эди «Жашуубузун байргымын». Кыыйын жыллада, милетин тил келди, орпеле тигилип, бир торло умуту кыамлай, алай уулаганды да, аны эки адмалары хорланмай, тилин, маданиятын саклаганын кыюй, аны ёсдорло туура кыюу окуучу көрюнгөндү. Он олул амалы болмай, солунун ичинде көп тылым, бир чакыра көюрюлгөн торлоуп, азат солу алган адманы сырттан курай эди - Адамны, Халкыны! Поэтин сыфаты!

Ана тилин хорланмас ючюн көргөзтө эди! Отарланы Керим, Куылманы Кыясын, Мактыланы Сафар, Байрамды Калмак, Куылманы Осман, Мамеланы Ибрагим - урушун отунда, көчючюлөк кызыу чарсында койюле - кесерини ирет саюукуларын, бир захта да болуучу милет өтпөрүн көргөзтө эдиле.

Он китп чыккындан арысында кырачарай-малкар халкы киши жеринде улуулук кылабыз белгиле эди. Аны бек ким да, кыайы элим да атыдам-саттам аталмазлык рухий байгыгы болган милет экини ачыккыланганды. Кертиси да, он китп жашуубузун байргымы болганды.

Юбилей керюмю

Шахонланы Абайны жашы Басит (1879-1919) малкар халкыны торышында жоркыландыруучу, аны айтырганы, Кыргыз Илалет библиокасыны крөведине ёлөмондо аны 130-жылгычына оталган керюм ачылыганды. Бу чынтыг гражданин юсюндөн бир кыуум эси айтырга да тийиш.

«Кыра халкыны жумушун алгы салганды...»

Басит сабийлей айтыргызын эди Ата журтундан. Александровский кадет корпусуда кыруугун бардыгын кезиуде уа ол Кавказга керюм-терк келгени. Алай бла жаш бы тилин да ичи билди, халкыны жашауу бла да жуук танышды.

1903 жылда Басит аксерюк академияга кирюгө дейди, он мурагына экир-жыл жеткенди. Окуудан сора аны Тидрпесе экир-проюрю болушкучусу этип медице. Алай башланда Шаханланы Баситны жуу жапы бла иши. Тиржюнкый соксуну кыурагыла алганды, ол ары көведи. Асламдына жарлы халкыны кыруулайды.

1913 жылда Черек аузунда көртөрүлгөзү кыатыш юриксонкулу болуп турганды. Он алгыра сатыула болушканды, областында, андан тышында да сейрирлин кыруулаганды. Биринчи курортланы про-ектирн жардырыуга да кыатышканды. Нальчикдеги реалное училищени (арта ол ЛУГ-га айланаркыла), бусугагыда уа анда КМККУ-нун соксуну кыурагыла алганды, аны кыруулу чыгууга атылган сатышканды.

Архивдеде саккыланган материалда ол таулу элдеде жашаган, содлоок болган келпеге болушту, тутуула кетпелю болуп, Шаханлы М. таууларын кыыйын жашуу болуларыны юсюндөн жазганы эсе, Шаханлы Б. алапы кыруулау ишлене башлаганды», дейди ж. А. М. Мамытов «Чугууга атылган сатышканды».

Архивдеде саккыланган материалда ол таулу элдеде жашаган, содлоок болган келпеге болушту, тутуула кетпелю болуп, Шаханлы М. таууларын кыыйын жашуу болуларыны юсюндөн жазганы эсе, Шаханлы Б. алапы кыруулау ишлене башлаганды», дейди ж. А. М. Мамытов «Чугууга атылган сатышканды».

Биттирланы Тамара жазганын кере, ол 1919 жылда ауушканды. «Вольная Кубань» деген газетте басмаланган некрологда башка айтылды: «Февральны ахыр конардыны Бектаринодара тийген айткылык жамауат кыруулук уу, Терекде, Дагыстанда, Кыобанда да белгилу политик, артирлерини отставкага кыруулау подполковник Шаханланы Б. жашуудан кетгени. Тауула аны бетинде кесини сейринде эсе, кыра халкыны жумушун алгы салган ахшы адамларын тас эткенди!»

Шаханлы Баситны ёлюгон Вольный Аулга келтирип, анда асырагырдыла. Бу ахшы тауулу, жаркыландыруучуну, жамауат кыруулауу, политикти жашуууну юсюндөн толп атылады библиотекадагы керюмчю. Анда Б. Шаханов «Избранные публицистика-деген китпанды», «Басит Шаханов-башкы курстун известный политик нем. XX в.» «Юриксункут Кабарды и Баркисуну», «Родословная Басит Шаханова» деген эм башка журналлада сатылганды аны тукууну, койюрун, ишини юсюндөн югюле, шартла келтирилип, автору уллу соймалдык, ёхтемлик болуула жазылды жигитлерини юсюндөн.

Шаханлы Баситны ёлюгон Вольный Аулга келтирип, анда асырагырдыла. Бу ахшы тауулу, жаркыландыруучуну, жамауат кыруулауу, политикти жашуууну юсюндөн толп атылады библиотекадагы керюмчю. Анда Б. Шаханов «Избранные публицистика-деген китпанды», «Басит Шаханов-башкы курстун известный политик нем. XX в.» «Юриксункут Кабарды и Баркисуну», «Родословная Басит Шаханова» деген эм башка журналлада сатылганды аны тукууну, койюрун, ишини юсюндөн югюле, шартла келтирилип, автору уллу соймалдык, ёхтемлик болуула жазылды жигитлерини юсюндөн.

Шаханлы Баситны ёлюгон Вольный Аулга келтирип, анда асырагырдыла. Бу ахшы тауулу, жаркыландыруучуну, жамауат кыруулауу, политикти жашуууну юсюндөн толп атылады библиотекадагы керюмчю. Анда Б. Шаханов «Избранные публицистика-деген китпанды», «Басит Шаханов-башкы курстун известный политик нем. XX в.» «Юриксункут Кабарды и Баркисуну», «Родословная Басит Шаханова» деген эм башка журналлада сатылганды аны тукууну, койюрун, ишини юсюндөн югюле, шартла келтирилип, автору уллу соймалдык, ёхтемлик болуула жазылды жигитлерини юсюндөн.

Шаханлы Баситны ёлюгон Вольный Аулга келтирип, анда асырагырдыла. Бу ахшы тауулу, жаркыландыруучуну, жамауат кыруулауу, политикти жашуууну юсюндөн толп атылады библиотекадагы керюмчю. Анда Б. Шаханов «Избранные публицистика-деген китпанды», «Басит Шаханов-башкы курстун известный политик нем. XX в.» «Юриксункут Кабарды и Баркисуну», «Родословная Басит Шаханова» деген эм башка журналлада сатылганды аны тукууну, койюрун, ишини юсюндөн югюле, шартла келтирилип, автору уллу соймалдык, ёхтемлик болуула жазылды жигитлерини юсюндөн.

де да аны таматага тийиш келгенди. Он анда кесини мурагын билдиргенди: «Россиеде Республика тох атырганы, Кыргыз Илалет библиокасыны крөведине ёлөмондо аны 130-жылгычына оталган керюм ачылыганды. Бу чынтыг гражданин юсюндөн бир кыуум эси айтырга да тийиш.

Биттирланы Тамара жазганын кере, ол 1919 жылда ауушканды. «Вольная Кубань» деген газетте басмаланган некрологда башка айтылды: «Февральны ахыр конардыны Бектаринодара тийген айткылык жамауат кыруулук уу, Терекде, Дагыстанда, Кыобанда да белгилу политик, артирлерини отставкага кыруулау подполковник Шаханланы Б. жашуудан кетгени. Тауула аны бетинде кесини сейринде эсе, кыра халкыны жумушун алгы салган ахшы адамларын тас эткенди!»

Шаханлы Баситны ёлюгон Вольный Аулга келтирип, анда асырагырдыла. Бу ахшы тауулу, жаркыландыруучуну, жамауат кыруулауу, политикти жашуууну юсюндөн толп атылады библиотекадагы керюмчю. Анда Б. Шаханов «Избранные публицистика-деген китпанды», «Басит Шаханов-башкы курстун известный политик нем. XX в.» «Юриксункут Кабарды и Баркисуну», «Родословная Басит Шаханова» деген эм башка журналлада сатылганды аны тукууну, койюрун, ишини юсюндөн югюле, шартла келтирилип, автору уллу соймалдык, ёхтемлик болуула жазылды жигитлерини юсюндөн.

Шаханлы Баситны ёлюгон Вольный Аулга келтирип, анда асырагырдыла. Бу ахшы тауулу, жаркыландыруучуну, жамауат кыруулауу, политикти жашуууну юсюндөн толп атылады библиотекадагы керюмчю. Анда Б. Шаханов «Избранные публицистика-деген китпанды», «Басит Шаханов-башкы курстун известный политик нем. XX в.» «Юриксункут Кабарды и Баркисуну», «Родословная Басит Шаханова» деген эм башка журналлада сатылганды аны тукууну, койюрун, ишини юсюндөн югюле, шартла келтирилип, автору уллу соймалдык, ёхтемлик болуула жазылды жигитлерини юсюндөн.

Шаханлы Баситны ёлюгон Вольный Аулга келтирип, анда асырагырдыла. Бу ахшы тауулу, жаркыландыруучуну, жамауат кыруулауу, политикти жашуууну юсюндөн толп атылады библиотекадагы керюмчю. Анда Б. Шаханов «Избранные публицистика-деген китпанды», «Басит Шаханов-башкы курстун известный политик нем. XX в.» «Юриксункут Кабарды и Баркисуну», «Родословная Басит Шаханова» деген эм башка журналлада сатылганды аны тукууну, койюрун, ишини юсюндөн югюле, шартла келтирилип, автору уллу соймалдык, ёхтемлик болуула жазылды жигитлерини юсюндөн.

Шаханлы Баситны ёлюгон Вольный Аулга келтирип, анда асырагырдыла. Бу ахшы тауулу, жаркыландыруучуну, жамауат кыруулауу, политикти жашуууну юсюндөн толп атылады библиотекадагы керюмчю. Анда Б. Шаханов «Избранные публицистика-деген китпанды», «Басит Шаханов-башкы курстун известный политик нем. XX в.» «Юриксункут Кабарды и Баркисуну», «Родословная Басит Шаханова» деген эм башка журналлада сатылганды аны тукууну, койюрун, ишини юсюндөн югюле, шартла келтирилип, автору уллу соймалдык, ёхтемлик болуула жазылды жигитлерини юсюндөн.

САРАКУЛЛАНЫ АСИЯТ

Мураттын кызыгы тилкыгы кыра жамауду мен кесими?..

Финанс-проект - финанса министр Алексой Курдин кризисе кызожо керюшени мадарлары Россиеге кылай бир ырыкы кырачюн эдирликтерин тергенди, ол сынаудан ёте турге, жиберилик болуук халатланы не кыадаз эр этерге чакырганды. Мындан алгырада «Вопросы экономики» деген журюк аны сатышканды.

Кризисни сатылуучу эки эки чыгарык осал ишлеге жамауаты алында анализ эте, уллу чюнюк кытылык не чыккынганы жамауатха аныгалтыр кюерюшди. Он старта министрени бу торло ишде биринчи атламыды.

Кризисни багысы кылай бирди Кризисге кыамаж мадарлары бителю багылары, Курдини кырачюн кере, 2-дунда оном болуучу, неда ВВП-ны 5.2-5.4 процентин тутуучыны. Аны бла бирге уа наголгандан тошгон болушкучу 900-1000 миллиард, оном, бюджетке келген эки уа 1.1 триллион оном болушкучула суверенный фондлары ары кошмайл.

2009-чуду эм аны ызындан келген 2 жылда россити экономиканы айнууну тыш болуулары, ийандын алдыны 3 жыл бла төнлүшкүдө дегенди осыларк болушкучула дейди Курдин, прогноз эте. Кертиди, министр, экономиканы айнуу атламдарыны акырынуулауулауу бла байланыштыз туралени келтирмедди. Алай ол былай прогноз да билдирде: «2009 жылда жаланда бюджет кытылык чыгыс кылаыкты тоюмлодо, кризисге кыажау керюшени бардыгыра са кыратылыгы ырыкында да ары кошмак, кырагыра тошкор зараны бителю өлчөми иги да уллу болушкучу».

инфляция бла керюшени ондан ары бардыруу излейди паничланы илери да тир кытыштырга керюшди. Некедене, алай болмаса, эки ийелеге болушкучыга аспамысында налог төлөуучюлөрү ырыкылары кыратылабы.

2008 жылыны ичинде эгер бир нече керс салгы эди. Экономиканы ичи койюргашуу уа инфляцияны чыгарганды, тышында ёнчюле айнууу көбөйтөди. 2005-2007 жылда кырачылкыны болмаган секторю ёнчюлөрүн өлчөмү көп кыламык 4 керге көбөйгөндү. Бусугагыда уа, компаниялагы аны кредитлерин кыайтаргыра кырачылкы жанындан болушкучу бериге тошкор турды. Кырачюн кырачылкы, импорт кебейе бардыла, алай нефтьни, бир-бир багыла затланы тышына сатыуу багыларыны кетпелю берилуу багылары бизге тышына эткен керюшкучула, деп айтты Курдин. Бу торло болуп кыруулса уа, дагыда бир кыруучу - тыш кырачылкы ёнчюле ючюн төлөнгөн ставкала ёсверде деген умтулары а рталыда жаратылганыны юсюндөн да шарт айтды бу чюнюкчю. Айнай баргын экономикала ол торло ишде бюджет кытылыкты, кырачыл борчланы кебейтирге болушкучула, деп айтты Курдин. Бу торло болуп кыруулса уа, дагыда бир кыруучу - тыш кырачылкы ёнчюле ючюн төлөнгөн ставкала ёсверде деген умтулары бардыла, алай нефтьни, бир-бир багыла затланы тышына сатыуу багыларыны кетпелю берилуу багылары бизге тышына эткен керюшкучула, деп айтты Курдин. Бу торло болуп кыруулса уа, дагыда бир кыруучу - тыш кырачылкы ёнчюле ючюн төлөнгөн ставкала ёсверде деген умтулары бардыла, алай нефтьни, бир-бир багыла затланы тышына сатыуу багыларыны кетпелю берилуу багылары бизге тышына эткен керюшкучула, деп айтты Курдин. Бу торло болуп кыруулса уа, дагыда бир кыруучу - тыш кырачылкы ёнчюле ючюн төлөнгөн ставкала ёсверде деген умтулары бардыла, алай нефтьни, бир-бир багыла затланы тышына сатыуу багыларыны кетпелю берилуу багылары бизге тышына эткен керюшкучула, деп айтты Курдин. Бу торло болуп кыруулса уа, дагыда бир кыруучу - тыш кырачылкы ёнчюле ючюн төлөнгөн ставкала ёсверде деген умтулары бардыла, алай нефтьни, бир-бир багыла затланы тышына сатыуу багыларыны кетпелю берилуу багылары бизге тышына эткен керюшкучула, деп айтты Курдин. Бу торло болуп кыруулса уа, дагыда бир кыруучу - тыш кырачылкы ёнчюле ючюн төлөнгөн ставкала ёсверде деген умтулары бардыла, алай нефтьни, бир-бир багыла затланы тышына сатыуу багыларыны кетпелю берилуу багылары бизге тышына эткен керюшкучула, деп айтты Курдин. Бу торло болуп кыруулса уа, дагыда бир кыруучу - тыш кырачылкы ёнчюле ючюн төлөнгөн ставкала ёсверде деген умтулары бардыла, алай нефтьни, бир-бир багыла затланы тышына сатыуу багыларыны кетпелю берилуу багылары бизге тышына эткен керюшкучула, деп айтты Курдин. Бу торло болуп кыруулса уа, дагыда бир кыруучу - тыш кырачылкы ёнчюле ючюн төлөнгөн ставкала ёсверде деген умтулары бардыла, алай нефтьни, бир-бир багыла затланы тышына сатыуу багыларыны кетпелю берилуу багылары бизге тышына эткен керюшкучула, деп айтты Курдин. Бу торло болуп кыруулса уа, дагыда бир кыруучу - тыш кырачылкы ёнчюле ючюн төлөнгөн ставкала ёсверде деген умтулары бардыла, алай нефтьни, бир-бир багыла затланы тышына сатыуу багыларыны кетпелю берилуу багылары бизге тышына эткен керюшкучула, деп айтты Курдин. Бу торло болуп кыруулса уа, дагыда бир кыруучу - тыш кырачылкы ёнчюле ючюн төлөнгөн ставкала ёсверде деген умтулары бардыла, алай нефтьни, бир-бир багыла затланы тышына сатыуу багыларыны кетпелю берилуу багылары бизге тышына эткен керюшкучула, деп айтты Курдин. Бу торло болуп кыруулса уа, дагыда бир кыруучу - тыш кырачылкы ёнчюле ючюн төлөнгөн ставкала ёсверде деген умтулары бардыла, алай нефтьни, бир-бир багыла затланы тышына сатыуу багыларыны кетпелю берилуу багылары бизге тышына эткен керюшкучула, деп айтты Курдин. Бу торло болуп кыруулса уа, дагыда бир кыруучу - тыш кырачылкы ёнчюле ючюн төлөнгөн ставкала ёсверде деген умтулары бардыла, алай нефтьни, бир-бир багыла затланы тышына сатыуу багыларыны кетпелю берилуу багылары бизге тышына эткен керюшкучула, деп айтты Курдин. Бу торло болуп кыруулса уа, дагыда бир кыруучу - тыш кырачылкы ёнчюле ючюн төлөнгөн ставкала ёсверде деген умтулары бардыла, алай нефтьни, бир-бир багыла затланы тышына сатыуу багыларыны кетпелю берилуу багылары бизге тышына эткен керюшкучула, деп айтты Курдин. Бу торло болуп кыруулса уа, дагыда бир кыруучу - тыш кырачылкы ёнчюле ючюн төлөнгөн ставкала ёсверде деген умтулары бардыла, алай нефтьни, бир-бир багыла затланы тышына сатыуу багыларыны кетпелю берилуу багылары бизге тышына эткен керюшкучула, деп айтты Курдин. Бу торло болуп кыруулса уа, дагыда бир кыруучу - тыш кырачылкы ёнчюле ючюн төлөнгөн ставкала ёсверде деген умтулары бардыла, алай нефтьни, бир-бир багыла затланы тышына сатыуу багыларыны кетпелю берилуу багылары бизге тышына эткен керюшкучула, деп айтты Курдин. Бу торло болуп кыруулса уа, дагыда бир кыруучу - тыш кырачылкы ёнчюле ючюн төлөнгөн ставкала ёсверде деген умтулары бардыла, алай нефтьни, бир-бир багыла затланы тышына сатыуу багыларыны кетпелю берилуу багылары бизге тышына эткен керюшкучула, деп айтты Курдин. Бу торло болуп кыруулса уа, дагыда бир кыруучу - тыш кырачылкы ёнчюле ючюн төлөнгөн ставкала ёсверде деген умтулары бардыла, алай нефтьни, бир-бир багыла затланы тышына сатыуу багыларыны кетпелю берилуу багылары бизге тышына эткен керюшкучула, деп айтты Курдин. Бу торло болуп кыруулса уа, дагыда бир кыруучу - тыш кырачылкы ёнчюле ючюн төлөнгөн ставкала ёсверде деген умтулары бардыла, алай нефтьни, бир-бир багыла затланы тышына сатыуу багыларыны кетпелю берилуу багылары бизге тышына эткен керюшкучула, деп айтты Курдин. Бу торло болуп кыруулса уа, дагыда бир кыруучу - тыш кырачылкы ёнчюле ючюн төлөнгөн ставкала ёсверде деген умтулары бардыла, алай нефтьни, бир-бир багыла затланы тышына сатыуу багыларыны кетпелю берилуу багылары бизге тышына эткен керюшкучула, деп айтты Курдин. Бу торло болуп кыруулса уа, дагыда бир кыруучу - тыш кырачылкы ёнчюле ючюн төлөнгөн ставкала ёсверде деген умтулары бардыла, алай нефтьни, бир-бир багыла затланы тышына сатыуу багыларыны кетпелю берилуу багылары бизге тышына эткен керюшкучула, деп айтты Курдин. Бу торло болуп кыруулса уа, дагыда бир кыруучу - тыш кырачылкы ёнчюле ючюн төлөнгөн ставкала ёсверде деген умтулары бардыла, алай нефтьни, бир-бир багыла затланы тышына сатыуу багыларыны кетпелю берилуу багылары бизге тышына эткен керюшкучула, деп айтты Курдин. Бу торло болуп кыруулса уа, дагыда бир кыруучу - тыш кырачылкы ёнчюле ючюн төлөнгөн ставкала ёсверде деген умтулары бардыла, алай нефтьни, бир-бир багыла затланы тышына сатыуу багыларыны кетпелю берилуу багылары бизге тышына эткен керюшкучула, деп айтты Курдин. Бу торло болуп кыруулса уа, дагыда бир кыруучу - тыш кырачылкы ёнчюле ючюн төлөнгөн ставкала ёсверде деген умтулары бардыла, алай нефтьни, бир-бир багыла затланы тышына сатыуу багыларыны кетпелю берилуу багылары бизге тышына эткен керюшкучула, деп айтты Курдин. Бу торло болуп кыруулса уа, дагыда бир кыруучу - тыш кырачылкы ёнчюле ючюн төлөнгөн ставкала ёсверде деген умтулары бардыла, алай нефтьни, бир-бир багыла затланы тышына сатыуу багыларыны кетпелю берилуу багылары бизге тышына эткен керюшкучула, деп айтты Курдин. Бу торло болуп кыруулса уа, дагыда бир кыруучу - тыш кырачылкы ёнчюле ючюн төлөнгөн ставкала ёсверде деген умтулары бардыла, алай нефтьни, бир-бир багыла затланы тышына сатыуу багыларыны кетпелю берилуу багылары бизге тышына эткен керюшкучула, деп айтты Курдин. Бу торло болуп кыруулса уа, дагыда бир кыруучу - тыш кырачылкы ёнчюле ючюн төлөнгөн ставкала ёсверде деген умтулары бардыла, алай нефтьни, бир-бир багыла затланы тышына сатыуу багыларыны кетпелю берилуу багылары бизге тышына эткен керюшкучула, деп айтты Курдин. Бу торло болуп кыруулса уа, дагыда бир кыруучу - тыш кырачылкы ёнчюле ючюн төлөнгөн ставкала ёсверде деген умтулары бардыла, алай нефтьни, бир-бир багыла затланы тышына сатыуу багыларыны кетпелю берилуу

